

Vzpomínky oldskautského seniora Albatrosa

Autorský tým: Marek Pleva, Karel Malaník
Pedagogické vedení: Mgr. Vendula Navrátilová

Pan František Cigánek se narodil 25. ledna 1930 ve Věžkách u Přerova. Jeho tatínek byl smluvním zaměstnancem Československých drah a zároveň rodina obhospodařovala 3 a půl hektaru polností. V roce 1934 došlo k požáru rodinného domu a až do konce 2. světové války byla rodina pana Cigánka velmi zadlužena. Aby byli schopni během války splácet dluhy, pořídili si každý rok prase k vykrmení, které potom prodali místnímu řezníkovi. Bohužel na to přišlo gestapo.

Přijeli vlakem z Přerova dom, tak šli jsme od dráhy k barákům, k domovu a oni nás zastavili ti gestapáci u kapličky a ptali se, kde bydlí Cigánkovi. Jeden z nich čekal u té kapličky, aby se nikdo nedostal do baráku, je pravda, že to nepřekoumal, nešel do toho baráku, nešel tam, no ale ten šofér se mnou odjeli do pola, tam no a tatínka odvezli, tak jak byl na poli, na tu jejich úřadovnu v Přerově na gestapo a byl tam pak 3 dny vyšetřovanéj, protože znal, ještě si dobře pomatoval německy s něma mluvil, s těma gestapákama, tak už byl na seznamu na fyzickou likvidaci do některého z těch koncentračních táborů pro porušení hospodářského plánování Německé říše. Takže, kdyby neskončila válka, tak by byla celé naše rodina zlikvidovaná...

Po vystudování Obchodní akademie v Přerově, byl pan Cigánek přijat k řádnému studiu na Filosofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Z důvodu svého původu z rodiny s hlubokou náboženskou tradicí, byl rektorátu předložen návrh na vyloučení pana Cigánka ze studia na všech vysokých školách a univerzitách v Československu. Díky pomoci doktora Miloslava Hambálka mu byla nabídnuta možnost pokračovat ve studiu v zahraničí.

Prostřednictvím zastupitelského orgánu a hlavně tajnou poštou jsme se dohodli, nebo on to vlastně dohodl ten pan dr. Hambálek, abych dokončil to univerzitní studium pro utečence východního bloku v evropské koleji v Belgii. Sdělil jsem to rodičům, tak nám sdělil, ať si necháme 14 dní na rozmyšlenou, tak jsme se rozhodli, rodiče dali souhlas k tomu, abych ilegálně opustil území republiky a po sondážích, které jsem provedl na jižní Moravě, jižním Slovensku, na západních Čechách, na severu, tak jsme zjistili, že je to tam buďto zaminované, nebo nějakým způsobem zajištěný, tak že se tam dostal čas od času málokdo...

Jako jediné možné řešení byla nakonec cesta přes Jeseníky a Javorník ve Slezsku do Polska. Den D nastal 29. ledna roku 1953.

Protože jsme předpokládali, nebo já jsem předpokládal, všeci komplici předpokládali, že udělajou estébáci důkladnou štáru všech s nimichž jsem byl v kontaktu, tak jsme zlikvidovali veškerý materiály, který by byly pro nás nepříznivé, tak se všechno zničilo. A tak se mi to podařilo přejít, nakoupil jsem, měl jsem buzolu, a když jsem přecházel poblíž Račího údolí na Jesenicku nahoře u Javorníku ve Slezsku, tak, že se dostanu přes Polsko na lyžích, to jsme měli domluvený, tak že se dostanu na západní část Berlína a tam navážu kontakt s tou rodinou brněnských Němců a že bych se nechal zapsat na dokončení studia v těch evropských Bruggách. No tak když mě zatkli poblíž Wroclavy za ranního rozbřesku hlídka nějaká, jsem šel v noci podle buzoly, to bylo v zimě, tak jsem mohl přes takové bečvy, přes ty řeky přejít, no takže mi dali při hlavním líčení trest odnětí svobody na dobývání uranu...

Za ilegální přechod hranic byl pan Cigánek odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody nepodmíněně v rozsahu 12 měsíců v Nápravném zařízení Ostrov nad Ohří.

V tym rozsudku, při hlavním líčení, byl jsem odsouzenej za ilegální opuštění území republiky u lidovýho soudu v Olomouci “U lvů” no a nedostal jsem, protože jsem měl nárok, tzn. že orgány porušily zákon neobdržel jsem ani ex ofo státního zástupce, tak se prokurátor napřed ptal rodičů, maminky se ptal, jestli zajistí, uhradí tu podporu, jestli by mi byl někdo přiřazen na obhajobu a já jsem jim okamžitě odepsal: Rychle odpovězte, že nic, to jsem věděl, že to bude nachystaný, tam už všecko bylo napsaný, co dostane, to by bylo jen vyhazování peněz...

Ihned po vynesení rozsudku byl transportován do Ostrova nad Ohří na lágr 12. K dobývání uranové rudy byl přiřazen na šachtu 14.

Byl jsem zavřenej na římské 12. To bylo speciálně pro politické vězně. A v naší 12 byl v koutě ještě menší lágr, kde byli zavření buď vojáci z povolání, anebo většinou nějací funkcionáři komunistické strany, kteří měli větší, nebo ještě tužší režim. Vždycky, když jsme odcházeli z té 12. koridorem na 14. koridorem, to byly 2 po obou stranách čtyřmetrový pak dvoumetrový ostnatý dráty s navitou elektrikou a ještě v prostředku mezi tím chodili s těma odjištěnýma krátkýma zbraněma, kdyby se někdo pokusil na útěk, to pokusili se a to když byli na šachtě, tak se podkopali a dostali se tam, ale kromě jednoho, tak všechny pochytili. No takže nás tam vodili, vždycky smek micku s takovýma vězeňskýma čapkama a tomu velitelovi vždycky nahlásil počet vězňů, a když jsme šli z toho lágru 12. na šachtu 14. tak vždycky říkal: „Po dobu pochodu něhcem počut ani slova.“ Jsme vyfárali z noční směny a měli všecko rozházený, všecko hledali, tam byly polodrahokamy, skoro každej si z tama něco odnesl, hledali, kde to všecko poschovávali, kdy to vybrakovali, a když to bylo podruhé, tak tam padalo, také jemné, jako když zmrzlá taková krupičkoví a já jsem tam zkolaboval, spadl jsem, tak mě odnesli na tu marodku, Doktor mi dával jenom nahýho do velkýho prostěradla ve studené vodě, co nejstudenější, aby mi likvidoval zápal plic a pohrudnice...

V roce 1953, po zvolení Antonína Zápotockého novým prezidentem je vyhlášena amnestie, která se týkala i pana Cigánka. Po návratu domů byl s nedolčeným oboustranným zápalem plic hospitalizován v olomoucké fakultní nemocnici a léčen až do podzimu roku 1953. Po ukončení hospitalizace následovala vojenská služba u 53. pomocného technického praporu. Koncem roku 1956 byla panu Cigánkovi nabídnuta možnost dokončit studia na vysoké škole, pod podmínkou vstupu do strany a navázání spolupráce s StB, což odmítl. Po převratu v roce 1989 se začal opět věnovat skautské činnosti.

Nemožu, ani jsem nikdy neříkal, já jsem to vždycky bral a snažím to říkat děckům, vnoučatům, je to všechno je potřeba brát tzv. z toho vyššího morálního hlediska, všecko je řízený Božím. No a tak přečkali jsme to, přečkali to mnozí, přečkal to i Albatros.